

אהבה הנ"ל (פמ"ג ואילך). כהן איש חסד () . ונק' (מ"ב יב'¹⁴⁰) חסד ונק' כסף הקדשים מלשון נכסוף נכספתה לבית ה' . מלשון (בראשית לא' ל' , נכספתה").

פרק נ והנה כל בחי' ומדרגות אהבה הנ"ל הן מסטרא דימינא ובחי' כהן איש אביך. אך יש עוד בחי' אהבה העולה על כולנה כמעלת הזהב על הכסף והיא אהבה כרשפי אש מבחי' גבורות עליונות דבינה עילאה דהיינו שע"י התכוננות בגדולת א"ס ב"ה דכולא קמיה כל'א ממש חשיב תתלהט ותתלהב הנפש ליקר תפאר' גדולתו ולאסתכל' ביקרא דמלכא כרשפי אש שלהבת עזה העולה למעל' וליפרד מהפתילה והעצים שנאחזות בהן והיינו על ידי תגבורת יסוד האש אלהי שבנפש האלהית ומוזה באה

מ"מ, הגהות והערות קצרות - עם פענוחים
אהבה הנ"ל: פמ"ג ואילך.
כהן איש חסד:
ונק': מלכים-ב יב' ה'
מלשון: בראשית לא' ל'. ושם: „נכספתה”.

(1) ראה גם „לקוטי פירושים” כאן. (2) במהדורה זו תוקן ע"פ מ"ש ב„הערות ותיקונים בדא"פ”.

ונק' כסף הקדשים: אולי (מבאר ע"פ) וכוונתו להכתוב מ"ב יב', ה', דשם מבואר דבנ"י מביאים זה לבית ה', ושייך - לכהנים. ועיין תו"א ס"פ תשא בפירוש שקל הקודש.

(שם ע' 685 הערה 2)

אהבה העולה על כולנה . . והיא אהבה כרשפי אש: ולכאורה קשה ממש"כ ספ"ט ש„מאהבת ה' כאש כו' כרשפי שלהבת כו' להיות נכספה וגם כלתה נפשו כו' יעלה כו' למדרגת אהבה רבה וחבה יתרה ממדרגת אהבה עזה כרשפי אש כו' והוא בחי' המים כו'” . ומתורץ ע"פ מש"כ באוה"ת להצ"צ פ' אחרי"י: „ומה שאמרו כו' דוקא לגבי כו'”.

(שם ע' 686 הערה 5)

כמעלת הזהב על הכסף: בתו"א³ „שהזהב הוא מנוצץ כעין ניצוצי וגחלי אש לוחשות” . אבל אין מוכרח שם שבוה מעלתו על הכסף (שאינו מוזכר שם כלל) . ובמד"ר⁵: „כסף שהוא כו' זהב כו' יש בו מינין הרבה וגוונין הרבה” , וכ"ז מתאים למ"ש בזהר⁶: „דזהב כו' וכסף כו' זהב סליק יתיר (כנ"ל מעלת הזהב על הכסף) כו' דנהיר ונציץ לעיינין (כבתו"א) כו' ומתמן נפקי ואתמשכן כל מיני זהב” (כבמד"ר).

(שם הערה 4)

תתלהט ותתלהב הנפש . . כרשפי אש . . וליפרד מהפתילה והעצים שנאחזות בהן: שהרי הגוף הוא כמו פתילה (כנ"ל פל"ה) ועצים (כנ"ל פכ"ט) לגבי הנשמה - היינו בגוף עצמו חילוק דהמעשה ודיבור או דמחשבה (עיין לקוטי תורה ריש פ' אחרי"י).

(שם ע' 687 הערה 6)

(1) ראה לעיל רפמ"ג (ע' רפז) הערה 1. (2) ע' צה"צו. - ושם: „ומה שאמרו שאה"ר בגבורות ורשפי אש היא גדלה כמעלה מאהבה טבעית שבקרייתו . . כמעלת הזהב על הכסף - דוקא לגבי הכסף שלמטה מהזהב גדלה מעלת הזהב . . אבל יש בחי' כסף שלמעלה מהזהב . . כסף מוזקק שבעתים כו' שזה למעלה מהזהב וכו'” . (3) על זה שרצו לפרש שמעלת הזהב על הכסף היא לא (רק) בכמות (שהרי כמות גדולה יותר של כסף שוה יותר מכמות קטנה של זהב) - כתב רבינו: „מה מכריחו להכנס לשלילת הכמות - בפירוש התניא, וכן בהמציות? וצ"ע הכן הוא” . (4) לה, א. (5) במדב"ר פי"ב, ד. (6) ח"ב קמח, א. (7) ושם (כו, א"ב): „בג' דברים אלו (מחשבה דיבור ומעשה) אנו ממשכינן עלינו אור ה' להיות האור נאחו כמו ע"ד משל בפתילה או בעצים. וכמו שאנו רואים שאור הנאחו בעצים נעשה אור הרבה במאד מאד אבל הוא נס ועב, והנאחו בפתילה הוא אור מועט אבל הוא דק, ככה ענין התאחויות אור ה' במחשבה הוא אור מועט שאין פעולתו בהתגלות כל כך להחיות העולמות כמו פעולת המעשה ודיבור . . אבל השראת אור ה' במחשבה היא רוחנית דקה מרוחניות הנמשך ונתפשט למטה בבחי' המעשה . . אלא שבבחינת המעשה והדיבור התפשטות האור הוא הרבה וניכר פעולותיו כו'” .

לידי צמאון וכמ"ש צמאה לך נפשי ואח"כ לבחי' חולת אהבה ואח"כ באה לידי כלות הנפש ממש כמ"ש וגם כלתה נפשי והנה מכאן יצא שורש הלויים למטה [ולעתיד שהעולם יתעלה יהיו הם הכהנים וכמ"ש האר"י ז"ל ע"פ והכהנים הלויים שהלויים של עכשיו יהיו כהנים לעתיד] ועבודת הלויים היתה להרים קול רינה שלעתיד בזמן המשיח תהי' הלכה כב"ש ע"ש) - צ"צ". ע"פ (יחזקאל מד' טו'). קול רינה ותודה (ע"ד תילים מב' ה').

מ"מ, הגהות והערות קצרות - עם פירושים
וכמ"ש: תילים סג' ב'.
חולת אהבה: ע"ד³ שה"ש ב' ה'.
כמ"ש: תילים פד' ג'. ושם: „וגם² כלתה נפשי”.
האר"י ז"ל: „עי' לקו"ת יחזקאל (ועי' במק"מ בראשית יז' ב' שלעתיד בזמן המשיח תהי' הלכה כב"ש ע"ש) - הגהת הצ"צ”.
ע"פ: יחזקאל מד' טו'.
קול רינה ותודה: ע"ד תילים מב' ה' („בקול רינה ותודה”).

3) אולי כתב רבינו „ע"ד” - כי בפסוק מדובר אודות חולת האהבה מצד הירידה שבזמן הגלות („כי צמאתי לו פה בגלותי” - פרש"י), וכמבואר באוה"ת (שה"ש ס"ע ריא ואילך) שזוה"ע אהבה זוטא בלבד, וכאן מדובר אודות בחי' אהבה העולה על כולנה כו'. 4) נדפסה ב„קיצורים והערות לספר התניא” ע' לח.

אם במדבר (אף שזוהו מדבר יהודא), וכדלעיל שמתכוונן דכולא קמי' כלא ממש]. ועוד יש להוסיף - שהרא"י היא גם שהתכווננות בגדולת כו' מביאה לצמאון: „וכמ"ש צמאה גו" (דריש"י: „אלקים אלי אתה אשחרך”). ועד"ז לקמן הרא"י: „וכמ"ש וגם (כנראה כך צ"ל, כלשון הכתוב) כלתה נפשי” (דיש כליון הנפש בנפש האלקית דצדיק). וגם בזה יש להוסיף דהרא"י גם על זה שהיא העולה על אהבה דנכסוף כו': „כמ"ש גם” (הוספה ועלי' על העבודה שמזכיר קודם לזה: „נכספה”). - ועפ"ז מוכן מה שמביא גם התיבה „וגם”, דלכאורה הול"ל: „וכמ"ש כלתה נפשי”.

(שם ע' 688 הערה 8)

ולעתיד שהעולם יתעלה יהיו הם הכהנים: בזה מתורץ הסתירה - דלעיל אמר שהיא העולה על אהבה דכהן, והרי לויים טפלים לכהן. ומתורץ דכן הוא כדלעיל, אלא שהעולם צריך להתעלות כו'.

(שם ע' 690 הערה 12)

הלויים של עכשיו יהיו כהנים לעתיד: מה שמדייק ומוסיף בזה שהלויים של עכשיו יהיו כהנים דלעתיד - י"ל דבזה מיישב הקושיא שהרי התורה אמרה⁹ „לנו ולבנינו עד עולם”, שזוהו ידעינן שלא יהי' בה שינוי¹⁰

8) תניא רפ"ב. 9) נצבים כט, כח. 10) על מה ששאלו ששייך להקשות כן גם על זה שלעתיד תהי' ההלכה כבית שמאי (מק"מ לוח"א יו, ב), עתיד חזיר ליטהר (נסמן בלקו"ש חכ"ט ע' 128 בשוה"ג), וכן שהקב"ה יתיר השחיטה שלויתן שוחט לשור הבר בסנפיריו שנאמר על זה (ויק"ר יג, ג), „תורה מאתי תצא, חידוש תורה” - ענה רבינו*: „על פי דין - ב"ד הגדול מבי"ד הקודם יכול לפסוק אחרת. ומובן שזוהו ג"כ בנוגע למחלוקת בי"ש ובי"ה - הלכה כמי. משאי"כ בנוגע ללויים וכהנים - אין בזה שייכות כלל לב"ד ולמחלוקת וכו'. בנוגע עתיד חזיר ליטהר - החתם סופר (בס' תורת משה לשמיני) מתורץ שאו ישתנה סימנו ויעלה גרה. ובנוגע להתרת שחיטת שור הבר בסנפירי הלוייתן - קושיא

(* לאחרי ההקדמה ש„זהו קושיא על היסוד דהתורה לא תשתנה, ולא על הביאור הנ"ל”).

רצו"ש . . . כשלהבת היוצא מן הבזק . . . דחגיגה (יג: וברש"י ד"ה רצוא). כשלהבת היוצא (היוצאה? ביחזקאל כא' ג' איוב טו' ל' וסוף ביצה – ל"נ). נלבב (ע"ד איוב יא' יב', ואיש נבוב ילבב" יקנה לב). כ"ח לשעו"ד (ע"ד זח"א קג:). בס"י (פ"א). מארז"ל (אבות ספ"ד). כמש"ל (פל"ו ואילך). בזה"ק (ח"ב קלה:).

ותודה בשירה וזמרה בניגון ונעימה בבחי' רצוא ושוב שהיא בחי' אהבה עזה זו כשלהבת היוצאה מן הבזק כראיתא בגמ' [פ"ב דחגיגה] ואי אפשר לכאר ענין זה היטב במכתב רק כל איש נלבב ונבון המשכיל על דבר ומעמיק לקשר דעתו ותבונתו בה' ימצא טוב ואור הגנוז בנפשו המשכלת כל חדר לפום שיעורא דיליה [יש מתפעל כו' ויש מתפעל כו'] אחרי קדימת יראת חטא להיות סוד מרע בתכלית שלא להיות עונותיכם מבדילים כו' ח"ו. והנה סדר העבודה בעסק התורה והמצות הנמשכת מבחי' אהבה עזה זו היא בבחי' שוב לכד כמ"ש בספר יצירה ואם ריץ לכך שוב לאחד פי' ואם ריץ לכך היא תשוקת הנפש שבלב בחלל הימני כשמתגברת ומתלהבת ומתלהטת במאד מאד עד **עא** כלות הנפש ממש להשתפך אל חיק אביה חיי החיים ב"ה ולצאת ממאסרה בגוף הגופני וגשמי לרכקה בו ית' אזי זאת ישיב אל לבו מארז"ל כי ע"כ אתה חי בגוף הזה להחיותו כדי להמשיך חיים עליוני' מחיי החיים ב"ה למטה ע"י תורת חיים להיות דירה בתחתוני' לאחדותו ית' בבחי' גילוי כמש"ל וכמ"ש בזה"ק למהוי אחד באחד פי' שהיחוד הנעלם יהיה בבחי' עלמא דאתגליא

מ"מ. הנהגות והערות קצרות – עם פענוחים
רצוא ושוב . . . כשלהבת היוצא מן הבזק . . . דחגיגה: יג, ב וברש"י ד"ה רצוא⁵.
כשלהבת היוצא: אולי צ"ל היוצאה?
ביחזקאל כא' ג', איוב טו' ל' וסוף ביצה – מצינו "שלהבת" בלשון נקבה?
נלבב: ע"ד איוב יא' יב': "ואיש נבוב ילבב", יקנה לב (מצו"צ).
כל חדר לפום שיעורא דילי': ע"ד זח"א קג, א⁸.
בספר יצירה: פ"א⁹
מארז"ל: אבות ספ"ד.
כמש"ל: פל"ו ואילך.
בזה"ק: ח"ב קלה, א.

5) ושם: "רצוא ושוב . . . כריצה ושיבה של להב היוצא מפי הבזק". 6) כ"ה בדפוסי התניא שלפנינו. ובמהדורא זו תוקן ע"פ מ"ש ב"הערות ותיקונים בדא"פ". 7) ביחזקאל: "לא תכבה להבת שלהבת ונצרבו בה". באיוב: "תיבש שלהבת". ובסוף ביצה (לט, א): "שלהבת מותרת". 8) נעתק לעיל ע' רצא. 9) מ"ח.

לקוטי פירושים
(רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ט). ומבאר דאלה שעכשיו (ולא בזמן ההוא) הם לויים – יהיו (כי יולדו) כהנים לעתיד. וא"ת א"כ (דלעת"ל יולדו הלויים לאב כהן) מהו החידוש? וההסברה פשוטה – הלויים (בעניני תומ"צ – היינו אופן עבודתם בביהמ"ק ועד"ז בתפלה וכו') היינו מפני שנשמתם בחי' לוי (גבורה וכו'), ועד"ז הכהנים – מפני שנשמתם בחי' כהן איש חסד (כדלעיל בפרקין). ולעתיד לבא הנשמה שבבחי' לוי תהי' למעלה מהנשמה שבבחי' כהן. ולכן יולדו בדוקא לאב כהן וכו'.
(שם הערה 15. אגרות קודש ח"ג ע' עזד)

יש מתפעל כו': הרמזו בתיבת כו' – ע"פ פשוט לאופן ההתפעלות ומהותה, שאכ"מ לבאר זה. ולהעיר ג"כ מהקדמת התניא שהוסיף תיבת "ומתעורר", ומלקו"ת ר"פ במדבר וביאורו.
(אגרות קודש ח"ג ע' רטב)

מעיקרא ליכא, כי כאן המדובר על דבר פעם אחת, והוראת שעה – הרי דין התורה שאפילו נביא מורה, וכש"כ הקב"ה מקור הנובאה. והוה הדיק, חידוש תורה – ולא נאמר, שינוי – חידוש (הוראה), אבל אין בזה שינוי***.

** ראה בארוכה קונטרס בענין תורה חדשה מאתי תצא תנשי"א (סה"ש תנשי"א ח"ב ע' 583 ואילך), קונטרס בענין הלכות תושבע"פ שאינן בטלין לעולם תשנ"ב (סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 27 ואילך).

לקומי אמרים

מ"מ הנהות
והערות קצרות **שכג**

ו"ש לכה דודי וכו' ובוה יובן מארו"ל ע"כ אתה חי וע"כ וכו' ואלא איך יהיה רצונו וכמ"ש במ"א באריכות על משנה זו ע"כ אתה חי בעזרת חיי החיים ב"ה:
ו"ש (נוסח התפלה).
שה"ש ז' יב'?). מארו"ל
(אבות ספ"ד). וכמ"ש
במ"א ().

לקומי פירושים

ובוה יובן מארו"ל ע"כ אתה חי וע"כ וכו':
ביאור קצת בכ"ז וטעם: תו"ח וישלח ד"ה ויקח פ"ד
מיוסד על תו"א שם (כה, ב). וראה ד"ה אחרי מות
תרמ"ט ע' 25 ואילך¹¹.

(שיעורים בספר התניא ע' 696 הערה 18)

מ"מ, הגהות והערות קצרות – עם פענוחים
ו"ש: נוסח התפלה. שה"ש ז' יב' ?¹⁰.
מארו"ל: אבות ספ"ד.
וכמ"ש במ"א:

10) בנוסח התפלה: „לכה דודי לקראת כלה“, שזהו
התוכן המבואר כאן – המשכת אלקות מלמעלה למטה
(„לכה דודי“) לאחרי התגברות האהבה עד כלות הנפש
(„לקראת כלה“). אבל בשה"ש נאמר רק „לכה דודי נצא
השדה“, ולא נזכר „לקראת כלה“.

11) סה"מ תרמ"ט ע' רנו ואילך.